

'Droom' van Nieuwe Wetering

Tuin als filter van fijnstof

DOOR CHARLOTTE BRUSSEF

NIEUWE WETERING - Een smikkelpad met eetbaar fruit, klimtouwen, ruiterspaden, wilde bloemen, een bijenstal en veel planten en bomen. Zo moet het 'filter' tegen fijnstof en het geluid van de HSL en rijksweg A4 er ongeveer uit gaan zien in Nieuwe Wetering.

'Teletubbieland', zo wordt het gebied achter het nieuwe Cultureel Centrum aan de noordkant van Nieuwe Wetering tegen de Ringvaart ook wel genoemd. Hoewel het nu nog dienst doet als omleidingroute in verband met de werkzaamheden aan de Achterweg, heeft het gebied 'groen' als officiële bestemming.

Reden genoeg voor Vereniging Dorpsbelang Nieuwe Wetering om eens flink te brainstormen. Afgelopen zomer nam de vereniging daarom deel aan het project 'dromen over groen', een initiatief van de gemeenten Teylingen, Zoeterwoude en Kaag en Braassem in samenwerking met de provincie, boeren en inwoners. Doel van dat project is om samen tot een goed natuurbeleid te komen.

Dromen

En gedroomd is er zeker: een smikkelpad met appels, peren, bessen en bramen, een paar plantsoenen die insecten, vlinders en vogels aantrekken, bermen met wilde bloemen, een bijenstal met bijenkorven en kasten, een waterspeeltuin met waterloopjes en dammetjes, blote-voeten-paden, boomhutten, plekken om te barbecuen, visplaatsen, een natuurlijk amfitheater, kunst en een zonneweide.

Met deze dromen wil de dorpsraad de bulten vol met gras en struiken, waar nu niemand kan of

mag komen, omtoveren tot een zogenaamde natuurbelevings-tuin. Een gebied waar jong en oud kan genieten van de natuur.

De juiste (adoptie)bomen moeten het fijnstof en het geluid van de HSL en de A4 tegenhouden, om de leefbaarheid en de 'milieukwaliteit' van Nieuwe Wetering te verbeteren.

Groen licht

„We hebben groen licht van de gemeente om de plannen uit te voeren. Een en ander hangt nog af van toezeggingen, vrijwilligers en subsidies en we zoeken nog naar samenwerkingsverbanden met bijvoorbeeld basisscholen. Maar met dit eerste plan willen we iedereen enthousiast maken”, aldus Silke van der Meer van de dorpsraad.

Komende vrijdag praat de raad met Alterra, een kennisinstituut van de Wageningen Universiteit. „Zij hebben onderzoek gedaan naar groen als fijnstoffilter en kunnen ons handvatten geven voor een goed, uitgedacht plan.” Op 30 maart wordt het plan gepresenteerd aan de lokale Lions club en Rotary, die hun hulp al hebben aangeboden.

De dorpsraad focust zich nu eerst op het gebied achter de Regenboogweg. Omdat de hele strook tussen de HSL en het lintdorp de bestemming groen heeft, hoopt de raad dit gebied ook bij de tuinplannen te betrekken.

Groene dromen brengen natuur dichterbij

Terwijl overal op groen wordt bezuinigd, wil de provincie Zuid-Holland burgers en bedrijven laten dromen over groen. Projectleider Kees Verdouw ziet het als tegenwicht aan de zakelijkheid van deze tijd. „Aan de start is vooral belevingsrichting nodig, realisme komt later.”

Tekst Ralph Mens | Beeld JAM Visueel Denken

Het lijkt tegenstrijdig, om in tijden van bezuinigingen burgers en ondernemers te vragen om hun groene dromen op papier te zetten en met elkaar te delen. Kees Verdouw, namens de provincie Zuid-Holland projectleider van het project 'Mijn groen - ons groen', denkt echter dat mensen nog steeds dromen hebben. „Bij onze droombijeenkomst in Leiden was iemand namens Heineken uit Zoeterwoude aanwezig die met droge ogen vertelde over de groene droom van het bedrijf. Het gaat niet alleen om 'wat kost het?', idealen spelen ook een belangrijke rol.”

Verdouw: „Uitgangspunt is dat de gebruikers van groen centraal worden gesteld, bijvoorbeeld boeren en recreanten. Gekeken wordt of dit in een groot gebied kan worden toegepast rondom Leiden.”

Het pilotproject is uitgerold in het gebied tussen Leiden, Zoetermeer en Alphen aan den Rijn. Dit betreft deels het Groene Hart maar ook een deel kustgebied. „De ambitie is om de betekenis van het buitengebied voor de stad te versterken. De groenbeleving van mensen begint in hun eigen tuin, straat en stad. De bedoeling is om de verbinding met het buitengebied te leggen.”

Droombijeenkomsten

Tijdens de zogeheten droombijeenkomsten die in de omgeving van Leiden werden georganiseerd, is er aan de deelnemers gevraagd wat zij belangrijk vinden aan groen. Verdouw: „Wij zijn allemaal gebruikers van groen. Daarom kijken we bij dit project naar de natuur in dienst

van de mens, de gebruiker. Vaak zijn we ons er niet van bewust wat de natuur allemaal levert. De natuur geeft voedsel, maar ook schoon water en recreatie. Ook grote bedrijven zijn klanten van groen, maar bij veel ondernemers is dit nog niet doorgedrongen.”

De focus bij het project ligt op kleinschalig gebruik van groen, met name door burgers en kleine ondernemers. Doel is om per bijeenkomst een gezamenlijke droom op te stellen. „De dromen verschillen van karakter, sommige zijn heel concreet zoals aanleg van speelnatuur, andere beschrijven meer een algemeen doel, meer biodiversiteit in natuurgebieden.”

Na afloop van de droombijeenkomst wordt een top 10 gemaakt van meest gecoördeneerde dromen. De uitkomsten daarvan worden bij elkaar gebracht in een gezamenlijke droom voor het hele gebied. Deze vormt de basis voor gebiedsgerichte afspraken tussen provincie en gemeenten over het groen in de regio.

Belevingstuin

Een heel concreet plan dat uit twee droombijeenkomsten over groen in en om Teylingen, Kaag en Braassem en Zoeterwoude is voortgekomen, is een belevingstuin in Nieuwe Wetering. Hier ligt een strook grond tussen de hogesnelheidslijn (HSL) en het dorp waar geen gebruik van kan worden gemaakt.

Het idee van de Dorpsraad is om deze strook niemandsland om te toveren in een natuurbelevingstuin. Een gebied met een waterspeeltuin voor kinderen,

een pluiktuin, een tuin met bankjes waar genoten kan worden van natuur, vogels, vlinders, bijen en bloemen. Door het plaatsen van de juiste bomen kan er een filter voor het fijnstof en het geluid van de A4 en HSL worden gemaakt.

Inmiddels is contact gemaakt met diverse partijen. Zo wordt samen met onderzoeksinstituut Alterra gekeken naar een goed beplantingsplan om voor een betere luchtkwaliteit te zorgen. Er is een stichting bij betrokken die workshops en excursies wil verzorgen in de belevingstuin. Ook de gemeente is enthousiast over de plannen. Er is een werkgroep gevormd en er wordt gekeken naar de mogelijkheden van subsidies.

Uitvoering

Na de droombijeenkomsten wordt gekeken hoe de mensen bij de uitvoering van de plannen kunnen worden betrokken. „Doel is om mensen medeverantwoordelijk te maken voor de uitvoering, van stakeholder naar shareholder, dus niet alleen betrokkene maar ook deelnemer in de uitvoering.”

Om dit te bewerkstelligen worden ontwerprijenkomsten georganiseerd, waarbij deelnemers hun wensen bij elkaar kunnen brengen. „Mensen zijn ze eigenaar van hun idee. Als provincie zijn we echter vooral op zoek naar een hoger schaalniveau, in plaats van losse projecten. We zoeken naar de samenhang tussen projecten. In totaal zijn er vijf-honderd plannen uit de bijeenkomsten voortgekomen, die kun je onmogelijk allemaal honoreren, daar is het budget ontoereikend voor.”

De provincie zet daarom in op twee sporen. Enerzijds wordt een hoofdstructuur voor het hele gebied ontwikkeld, een fijnmazig groen-blauw netwerk als in de Hoeksche Waard met zijn krekken en akkerranden. Anderzijds gaat de provincie op locatie met dromers en derde partijen aan de slag met concrete projecten zoals in Nieuwe Wetering.

„Onze visie is eigenlijk een spinnennet, waarbij je vanuit de stad naar buiten gaat om stad en buitengebied met

elkaar proberen te verbinden. Dat doen we samen met gemeenten, kenners, dromers en doeners, oftewel ondernemers. De bedoeling is om zoveel mogelijk partijen bij groen te betrekken en te kijken waar het belang van die partijen zit. Het gaat dan niet om mensen of bedrijven mee te laten betalen, maar om ze als baashouder bij de uitvoering te betrekken. Het gaat niet over euro's, maar om samen iets te doen.”

Droomplekken

De meeste kans maken projecten die een verbinding leggen tussen de stad en de stadsranden. Daarbij kan met bestaande middelen en sponsors veel worden bereikt. Zo is er een concreet plan voor

bloemrijke bermen langs bestaande fietsroutes, de zogeheten knooppunt-routes. Deze moeten vanaf 2014 gerealiseerd zijn. Hier kunnen dan weer andere projecten omheen ontstaan, zoals stadsimkers, natuurwinkels of agrarische productverkoop.

„De insteek is om zoveel mogelijk dromen bij elkaar te brengen, en droomplekken te vormen waar meerdere dromen kunnen landen. Op die manier willen we de natuur zo dicht mogelijk bij de mensen – en met name kinderen – brengen, de afstand tussen mens en natuur verkleinen. Mensen weten zelf het beste wat ze nodig hebben, daarom moet je ze er vanaf de planontwikkeling bij betrekken.” <

Projectpartners Mijn groen – ons groen

Het project 'Mijn groen – ons groen' is onderdeel van het Europese project Green Infrastructure For Tomorrow – Together! (GIFT-T) en wordt gefinancierd vanuit het INTERREG IVB-programma. Projectpartners zijn onder andere Alterra, regio Brussel, provincie Antwerpen, Universiteit van Luik, gemeenten Leiden en Zoetermeer. Het project vindt zijn oorsprong in de Hoeksche Waard. Daar werd gekeken hoe het aantal plaaginsecten in de akkerbouw op natuurlijke wijze kon worden teruggebracht. Daarnaast leefde de wens om de waterkwaliteit in het gebied te verbeteren. Door de ontwikkeling van bloemrijke akkerranden en natuurlijke kreekstructuren werden natuurlijke vijanden van plaaginsecten aangetrokken. Hierdoor hoefden boeren minder gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Kijk voor meer informatie op www.mijngroenonsgroen.nl

In cartoons werden groene dromen uitgewerkt zoals hier de droom van Nieuwe Wetering voor een belevingstuin naast de HSL en A4.

Tuin geen droom, maar bijna realiteit

Romy van der Poel

Nieuwe Wetering * 'Van een nood een deugd maken.' Zo noemt de dorpsraad van Nieuwe Wetering het plan voor de natuurbelevingstuin. De tuin moet niet alleen de burger dichter bij de natuur brengen, maar ook fungeren als filter voor het geluid en de fijnstof afkomstig van de A4 en de HSL. Over een maand willen de initiatiefnemers aan de slag. „Maar we kunnen het niet met z'n tweeën.”

Het is alweer een jaar geleden, dat Silke van der Meer en Manon Karstens naar de eerste Dromen over Groen bijeenkomst gingen, een initiatief van provincie en gemeenten voor een beter groenbeleid. Daar moesten de twee leden van de dorpsraad minpunten van hun woonplaats opnoemen. „We dachten aan de 'teletubbiebergen', de strook tussen de hogesnelheidslijn en het dorp. De bestemming is groen en de gemeente zou er iets mee doen. Toch ziet het er voorlopig niet naar uit dat er iets gaat gebeuren.” Ze besloten zelf aan de slag te gaan.

De plannen zijn helder: „Er waren zoveel ideeën! We hebben ze teruggebracht tot een vlekkenplan.” Op

Initiatiefnemers Silke van der Meer en Manon Karstens.

een tekening wijzen ze enthousiast de verschillende gebieden aan. Zo komt er een waterspeeltuin met daarnaast een gebied om avontuurlijk te spelen, een ontmoetingsplek, bijenlint en pluktuin. Ook is er een plek voor rust vrijgemaakt. „Waar je met een boek kunt zitten en geen gegil hoort van de spelende kinderen verderop.”

In het Cultureel Centrum presenteren de initiatiefnemers de plan-

nen aan het dorpsbestuur, de Rotary en Lions. „De gemeente wil intern een werkgroep vormen”, vertelt Van der Meer. „Ook de twee clubs zijn aan het kijken wat zij voor ons kunnen betekenen.”

Uitvinden

Voor die dromen over de tuin zijn vrijwilligers nodig. Zo moeten er subsidies worden verworven. „Wij hebben daar weinig ervaring mee.

We kunnen ons er natuurlijk verdiepen, maar waarom het opnieuw uitvinden als ieman weet hoe het werkt ons wil helpe Er zijn meer manieren om te werken: „We hebben natuurlijk zoveel geld. Daarom is het belangrijk dat mensen zelf een boortje en hem in de tuin te planten. Door jouw boom daar neer te zetten creëer je betrokkenheid bij het geheel. Zo kan iedereen bijdrage

FOTO HIELCO

foto.dichtbij.nl

Herfst in Nieuwe Wetering

WW-
30-10-13

NIEUWE WETERING – De herfst is weer aangebroken en dit seizoen levert vaak de mooiste foto's op. De blaadjes vallen van de bomen, er vormen zich prachtige paddenstoelen en meer moois in de landschappen. Mirjam ging donderdagmiddag 24 oktober met de camera op stap. 'Wat een ideaal weer om het hele gebied van de

toekomstige Natuurbelevingstuin in Nieuwe Wetering op de gevoelige plaat vast te leggen.' Heb jij ook een mooie herfstfoto gemaakt? Plaats hem dan in het fotoalbum 'Herfst in Kaag en Braassem' op dichtbij.nl en wie weet staat jouw foto volgende week op de achterpagina van het Witte Weekblad. (Foto: *Mirjam)